

Slutrapport

”Samverkansutvecklare på vuxenpsykiatrin med psykiatrisk inriktning i Landskrona Svalöv för unga vuxna”

Uppdragstagare: Vuxenpsykiatriska mottagningen i Landskrona

Uppdragsledare: Ylva Skagert-Hellendal (sjuksköterska)

Tidsperiod: 200801–210731

Bakgrund

”Alltid spännande med samverkan, speciellt när nivån ligger på den operativa delen och vardagen, det välkomnar vi! Mycket i den kommer säkert direkt och indirekt att påverka strategiska frågor!”

Enhetschef i Svalöv kommun

Tidigt under året 2020 inleds kontakten mellan FINSAM och vuxenpsykiatrin i Landskrona där mottagningen redan påbörjat en större kartläggning kring de patienter som är inskrivna hos oss. Vi lyfte där fram unga vuxna som en växande patientgrupp där ca hälften har diagnoser som kommer behöva följas av specialistpsykiatrin under större delen av deras liv. Många står i väntan på insatser från andra aktörer förutom psykiatrin till exempel biståndshandläggning, missbruksvård, kommunens aktivitetsansvarig (KAA). Individen har vid detta lag under flera år haft svårigheter som kan ha gjort skolgång, umgänge och andra aktiviteter till en utmaning som kan påverka deras självuppfattning och begränsar deras förmåga till utveckling. Den långa väntan på insatser och skillnaderna i instruktioner från olika aktörer försvårar relationen till de olika samhällsinsatserna och förtroendet hos den unga vuxna riskerar att sjunka. Vidare kunde man även se under journalgenomgångar att antalet unga vuxna med trauman på grund av psykiska och fysiska övergrepp är växande jämfört med ett par år tillbaka. Om detta beror på att fler söker vård för sina trauman eller om olika typer av övergrepp har ökat kan inte psykiatrin på en lokal nivå uttala sig om.

Vuxenpsykiatrien erhöill ett föruppdrag som gav oss möjlighet att titta närmare på vårt arbete kring unga vuxna och påbörja dialoger med andra aktörer i Landskrona stad såsom ekonomiskt bistånd, vuxenenheten, aktivitetshuset Hamnen och Team Tidiga Insatser. Ungdomsmottagningen och IOF projektet ”unga vidare” som har upptagningsområde Landskrona och Svalöv. Unga Vuxna mottagningen i Lund, öppna insatser i Svalövs kommun, verksamhetschef för socialtjänsten i Svalöv och flera vårdcentraler. Detta för att få ett helhetsgrepp kring var i kommunikationskedjan som vi brast och varför.

I och med ny ledning och ett nyare synsätt har även vuxenpsykiatrien i Landskrona och Svalöv tagit mod till sig och vågat sig på ett mer kritiskt synsätt på den egna organisationen. Vi insåg snabbt att vi sedan länge har distanserat oss från andra aktörer och att vår spetskompetens gällande kommunikation och samarbete med våra patienter inte har spillt över i våra organisationskontakter. Tack vare ett chefskap som möjliggjort och även helhjärtat stöttat uppdraget, oavsett om detta inte alltid återspeglar särskilt bra på den egna organisationen, kunde man även börja lägga grundstenarna i ett internt arbete som senare visade sig bli en betydande pusselbit i uppdraget.

Arbetsätt

” vi har mycket att förbättra i samverkan och jag tror även att vi kan spara mycket resurser om vi tillsammans gör ett bättre arbete och inte bara hänvisar till varandra. ”

Enhetschef inom primärvården

Det första steget var att etablera ett kontaktnät via att arbeta uppsökande där man fortsatt kunde samla in information om befintliga insatser och funktioner för att undvika dubbelarbete och kunna lyfta dessa till ytan och verkligen utnyttja det som redan var uppbyggt. Här var både de befintliga kontakter som skapats under föruppdraget men framförallt FINSAM och uppdragsledarträffarna en otrolig resurs både för att bolla idéer och råd om olika kontakter, tillvägagångssätt och stöd. Även Centrum för ledning av offentliga organisationer (CLOO) bidrog på flera sätt då det ständiga behovet av att stanna upp och reflektera skapade inte bara frustration utan även eftertänksamhet och möjlighet att verbalisera arbetet inte bara för andra men även för den egna verksamheten. Internt har dessa kontakter och deras uppgifter samlats och spridits i personalgruppen för att tydliggöra andra aktörers uppdrag, resurser och kontaktvägar.

Både i föruppdraget och under det faktiska uppdraget har flera unga vuxna med någon typ av psykisk ohälsa intervjuats, se bilaga 1. Deras perspektiv och erfarenheter har varit värdefulla då det i detta uppdrag belyser hur den bristande transparensen och kunskap om olika aktörer inom olika

myndigheter och deras arbete ofta gör att de unga vuxna blir hänvisade till komplexa kontaktvägar som kan vara svåra att förstå.

Dialog, kunskapsutbyte, tillgänglighet och underhåll av pågående processer och kontakter har visat sig spela en större roll än vad vi initialt trodde. Även små beslut inom stora verksamheter kan ta mycket tid och energi. Bara att samla alla berörda parter vid ett tillfälle har emellanåt varit en utmaning. Det är lätt att ställa sig positiv till nya idéer och tankesätt så länge man inte behöver ta del av arbetet och ansvaret. Och här blir det tydligt hur viktigt finansiell samverkan är, genom att få ett uppdrag och resurser så blir det helt plötsligt möjligt att göra dessa saker. Någon har ansvaret, tiden, uppdraget och motivationen att gå på gång på gång påminna, tjata, strukturera, sammanställa, prata, motivera och allt annat man behöver göra för att se till att samtalet leder till handling som i sin tur blir en del av arbetssättet. Detta har vid flera tillfällen tagits upp som mycket positivt både internt och externt av såväl medarbetare som chefer och flera uttrycker att det länge har funnits en önskan och en vilja att skapa tätare kontakter men att tiden och resurserna inte har funnits.

Trots mycket god vilja bland personalen på vuxenpsykiatri har det interna arbetet emellanåt varit en stor utmaning. Det är svårt att ändra i en arbetskultur och arbetssätt som sitter sedan många år tillbaka, speciellt under en pressad situation under Covid-19 pandemin.

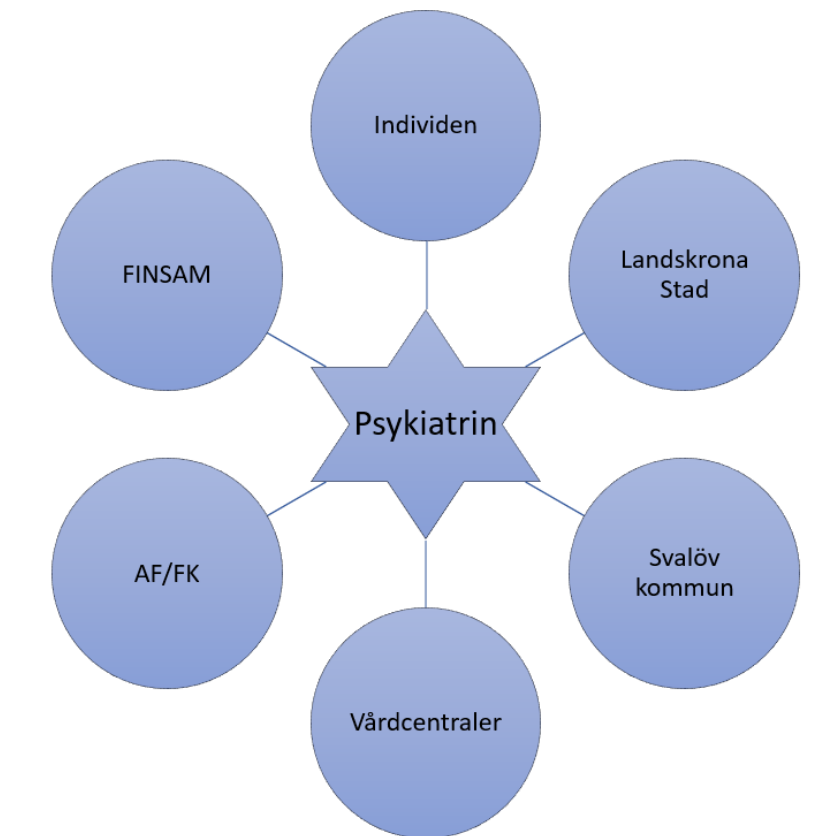
Resultat, resursintegrering och värdeprocesser

”inneburit en lättare väg in till vuxenpsykiatri vid behov av frågor eller konsultation”

Medarbetare inom externverksamhet i regionen

Den största resursen som finns i de olika verksamheterna inom regionen och kommunerna är den unga individen, det är denne som skapar ett värde i att uppnå sina mål trots sina svårigheter. Det är med det som utgångspunkt som samverkansuppdraget tagit form. Syftet med arbetet är att ge individen förutsättningar till utveckling och stödja deras värdeskapandeprocess. Vad det individuella värdet är kan bara individen själv uppge men det återkommande svaret under intervjuer var olika former av att ta del av samhället och ha ett syfte i sin vardag. För att uppnå detta måste man först tillgodose individens basala behov och kunskap om både kroppslig och psykisk hälsa vilket inkluderar såväl mat och husrum som emotionell support och utveckling. Det är här socialtjänst, försäkringskassa, arbetsförmedling, vårdcentraler, skola, psykiatri m.m. ofta kan behöva stötta upp den utsatta unga vuxna på olika sätt för att säkerhetsställa att det finns förutsättningar för individen att komma vidare i sin process.

Under uppdragets gång har flera personer, unga vuxna, medarbetare och chefer tagit upp hur målgruppen lätt försvinner eller negligeras på olika sätt och detta ofta på grund av att de olika aktörerna har bristande information och erfarenhet i de insatser som finns uppbyggda som kan vara till hjälp. I och med denna upptäckt blev det uppenbart att samverkansuppdraget till delar behövde bestå i både internt och externt lärande om våra olika organisationer och uppdrag.

Efter detta uppdrag tillkom har flera aktörer som är vitala kring den unga individens identifierats som viktiga partners för psykiatrin i vår strävan att gemensamt med andra stötta den unge vuxna individen.

I Bilaga 1 finns mer detaljerad information kring vad som arbetats fram under uppdragets tid med hjälp av resurser från FINSAM. Tabellen inkluderar vilka behov som identifierades, vilka aktörer som var delaktiga, vad som gjordes för att åtgärda behovet och hur detta planeras att fortskrida utanför detta uppdrags ramar.

Dialogen med externa aktörer jämfört med innan uppdraget är idag mycket mer aktiv och eftersökt. Flera verksamheter såväl inom Region Skåne som Svalövs kommun och Landskrona stad har varit mycket behjälpliga i att dela med sig av deras erfarenheter kring resursintegrering med psykiatrin, positiva som negativa. Detta har lett till att vi nu har fått nya insikter kring det egna arbete och vår potential till förbättring och transparens. Med ett tydligare och enklare arbetssätt som är välförankrat hos samtliga aktörer kan vi tillsammans skapa oss en helhetsbild av målgruppen unga vuxna.

Vi kan därefter gemensamt jobba kring och med den enskilde individen där vi via resursintegrering kan arbeta parallellt med varandra utan att krocka. Det finns en otrolig styrka och kompetens hos alla delaktiga i arbetet kring den unga individen och dess värdeskapande. Tillsammans är våra förutsättningar att trygga individen i sitt värdeskapande inte bara större utan även personcentrerat och professionellt. Istället för att individen skall glida runt i systemet så formar sig systemet runt individen.

Målgruppen för uppdraget har varit unga vuxna men detta arbete har spillt över på alla patientgrupper vilket bör betraktas som en mycket positiv effekt som utgör möjligheten att stärka individen i sitt värdeskapande oavsett ålder.

Via att hålla en hög tillgänglighet för kollegor både intern och externt, hålla alla uppdaterade kring uppdragets utveckling i både formella och informella forum, eftersöka interna behov och snabbt skapa tid för att rådfråga, bolla och konsultera så blev uppdraget, efter ett tag, en naturlig del av arbetsplatsen för att sedan bli alltmer en del av arbetssättet. Resultatet är att ett fokusskifte har skett, under planering och bedömning kring behandling är andra aktörer en mer naturlig del av arbetet och viljan att diskutera ärendet för samordnad bedömning större. Dialogen internt inom den lokala psykiatrin inkluderar nu jämför med innan uppdraget i mycket större utsträckning olika externa insatser, till exempel boendestöd, personligtombud, träningsgrupper och närståendestöd. Tänket börjar bli alltmer långsiktigt kring unga vuxna och hur vi på psykiatrin kan stötta dem i den egna värdeskapande-processen med mål i välmående och självständighet. I sin tur uttrycker andra aktörer att bilden av psykiatrin har börjat förändras och att man nu anser att psykiatrin är mindre hemlig och mer kommunikativ då det etablerats vägar in och forum för att diskutera, informera och inte minst lära känna varandra.

Samhälleligt värde (politik)	Kollektivt värde (invånarna)
<ul style="list-style-type: none"> - Ekonomiska lättnader - Ideologiskt perspektiv - Minskad belastning inom människonära tjänster - Välmående kommunmedborgare 	<ul style="list-style-type: none"> - Minskad belastning på vården minskar vårdköer. - Mer välmående kommunmedborgare - Starkare nätverk - Generellt ökad psykisk och fysisk hälsa
Enskilt Värde (Professionella)	Individuellt värde (Individen)
<ul style="list-style-type: none"> - Underlättar arbetet - Minskad etisk belastning - Förbättrad samplanering kring individen 	<ul style="list-style-type: none"> - Snabbare kontakt med rätt instans - Ökad delaktighet i sitt värdeskapande - Ökad förutsättning till självständighet och via detta ökad självkänsla - Ökad generell hälsa

Fortsatt arbete

”Det är dock lika vanligt att respondenter uppfattar att operativ samverkan antingen är trög, eller riskerar att falla i längden beroende på att den hänger på en eller några få enskilda personer.”

Taget från behovsanalys gjord av Fredrik Grubb 2020

Kunskap, kunskap, kunskap och mer kunskap är det som återkommer genom hela uppdraget både internt och externt. Frågor hur man kontaktar andra aktörer, aktörernas uppdrag, hantering av målgruppen, konsultationer, diagnoser, tankar, regelverk, ansvariga, tillvägagångssätt mm. Kommer upp nästan dagligen. Som en konsekvens av att psykiatrin länge hållit sig för sig själv i ett hemlighetsfullt hörn så har vi skapat flera mysterium kring vårt omhändertagande och tillvägagångssätt men även skapat ett mysterium kring de unga vuxna där kunskaper såsom att HBTQI+ gruppen sticker ut när det kommer till psykisk ohälsa, att trauma har blivit allt vanligare och att både Svalöv och Landskrona ligger över skånegenomsnittet gällande suicid är information som med all sannolikhet hade gagnat andra aktörer att veta om samtidigt som det är en självklarhet för oss på vuxenpsykiatriska mottagningen. Det finns ett delat ansvar i att frågan inte har ställts och informationen inte har givits men frågan bör ställas om detta inte har sin grund i en typ av etnocentrism med en bidiagnos av ”jag vill så väldigt väl så det är bäst att jag gör allt själv så inget blir missat men allt bara blir en pannkaka istället för detta va egentligen inte mitt jobb och jag har bristande kunskaper i detta men jag vet inte vem jag ska vända mig till och nu försöker jag bara göra

en dålig situation så bra som möjligt”. Vilket både kan kännas igen inom psykiatrin samt hos andra aktörer med människonär tjänster, kommunala som regionala

För att råda bot på okunskap behövs lättåtkomlig och snabblärd information. FINSAM är på många sätt en central hubb i detta då alla aktörerna möts på neutral mark utan prestige och med fokus på vad vi kan åstadkomma tillsammans. Ett förslag på hur man långsiktigt skall se till att alla aktörer har uppdaterad information är att använda sig av det redan etablerade FINSAM nätverket och dess uppdragsledare för att skapa ett typ av ”årshjul”. På detta sätt blir det informerande ansvaret inte lagd på en enskild person utan på samtliga aktörer som är kopplade till och erhåller resurser från FINSAM. På detta sätt hade vi kunnat använda oss av den gigantiska kompetens som finns att hitta bland alla FINSAM aktörerna. Om vi delar med oss av våra kunskaper, slutsatser och tankar så kan vi alla dra nytta av dem och tillsammans kunna arbeta och avlasta varandra i dessa svåra frågor både i enskilda ärenden och på gruppnivå.

Bilaga 2 innehåller uppfattade behov och förslag på åtgärder för fortsatta uppdrag och insatser.

Bilaga 1. Tabell över insatser som gjorts av samverkansutvecklare

Behov	Delaktiga	Genomförande	implementering
Samtal med unga vuxna kring deras behov.	5 stycken unga vuxna intervjuades på unga vidare. Frågorna var alla kring de kontakter de haft med olika aktörer, deras interaktion, upplevelse, erfarenheter och deras psykiska hälsa.	Intervjuerna hölls hos unga vidare, enbart en av de unga vuxna var inskriven på psykiatriska mottagningen men alla hade psykisk ohälsa.	Diskussionerna med de unga vuxna var det som legat till grund för de behovsanalyser som framkom i senare skedde.
Få mer insyn i vårdcentralers uppfattning kring målgruppen samt deras erfarenhet av interaktion med vuxenpsykiatri.	Vuxenpsykiatri, Vårdcentralerna centrum, HMC, Capio, läkargruppen och Svalöv.	Intervjuat enhetschefer, läkare och psykiatrisjuksköterskor på de olika vårdcentralerna.	Gjort sammanställning av intervjuerna. På grund av Covid-19 har detta inte på ett tillfredställande sätt kunnat följas upp.
Ökad kommunikation mellan psykiatri och socialtjänsten i Svalöv i konkreta ärenden och i organisationsfrågor.	Öppna insatser, socialpsykiatri, socialpsykiatri boende, arbetsmarknadsenheten och till hösten planeras ny representant från ekonomiskt bistånd att ansluta.	Förankrat träffarna genom verksamhetschef och enhetschefer innan operativa representanter valdes ut från de olika aktörerna. Skapats gemensam rutin och dagordning för träffarna.	Representanter träffas en gång i månaden. Sammankallningsansvaret kommer tas över av psykologkollega på psykiatri. Har haft regelbundna möten sedan januari 2021.
Ökad kommunikation och informationsutbyte mellan Vuxenheten i Landskrona Stad och Vuxenpsykiatri då flera individer stötts av båda aktörerna.	Enhetschefer från både Vuxenpsykiatri och Vuxenheten samt representanter från den operativa verksamheten. Överläkare från psykiatri deltar i mån av tid.	Dialog påbörjades mellan enhetschefer. Samverkansutvecklare tas med för målgruppen unga vuxna samt tar fram delad rutin och dagordning för träffarna.	Har träffats en gång i månaden sedan augusti 2020. Planering inför hösten har gjorts, enhetschefer kommer fortsatt medverka.

Större insyn i och erfarenhet av målgruppen unga vuxna i Svalöv och Landskrona.	Vuxenpsykiatri, Ungdomsmottagningen och Unga vidare (arbetsmarknadsprojekt) båda med upptagningsområde i både Landskrona och Svalöv	Har haft kontinuerliga samtal med båda aktörerna då deras arbete medför stor kunskap och insyn i målgruppen.	Svårt att implementera en mer behovsreglerad kontakt men har fördelat ut kontakten mellan kollegor.
Internt arbete på mottagningen kring Standardiserade vårdprocesser med anpassning för unga vuxna.	Internt arbete på vuxenpsykiatriska mottagningen.	Standardiserade vårdprocesser är framtagna inom psykiatri och habilitering i Region Skåne. Implementeringsarbetet sker på lokal nivå och en tvärprofessionell arbetsgrupp har träffats en gång i veckan.	Handlingsplaner kring samtliga diagnosgrupper med vårdprocess har tagits fram och implementeringsarbete påbörjas under hösten. I övergripande handlingsplan finns förslag kring arbete med unga vuxna.
Tillgodose ett behov av kunskap kring psykisk hälsa och ohälsa samt information kring den psykiatriska organisationens uppbyggnad.	LSS Landskrona, anhörigsamordnare Svalöv, anhörigcentrum Landskrona, KAA Landskrona, Vuxenheten Landskrona, ekonomiskt bistånd Landskrona, arbetsförmedlingen, arbetsgrupp suicidprevention Landskrona, unga vidare, ungdomsmottagningen, aktivitetshuset Hamnen och haft föreläsning kring självomhändertagande för unga vuxna på unga vidare.	Har träffat flera personalgrupper och enskilda medarbetare för att informera utefter deras behov, även träffat en del unga vuxna. Erbjudit flera andra verksamheter samma möjlighet.	Har via kontakt med andra haft ett stort kunskapsutbyte, ett givande och tagande. Flera aktörer efterfrågade specifik kunskap kring diagnoser/beteenden eller har frågeställningar kring individärenden, tillvägagångssätt och förebyggande arbete.

Deltagande från vuxenpsykiatri i arbetsgrupp för framtagande av handlingsplan för suicidprevention i Landskrona stad.	Arbetsgruppen inkluderar representanter från flera delar av Landskrona Stad såsom OMS, UTB och IOF samt polis och räddningstjänst.	Landskrona Stad har påbörjat ett större arbete kring suicidprevention inom kommunen där vuxenpsykiatri har en viss spetskompetens på grund av vår erfarenhet av suicidnära individer.	Samverkansutvecklare och enhetschef från psykiatri har deltagit i träffar med arbetsgruppen som leds av enhetschef inom Landskrona Stad. Även erbjudit att medverka i framtagandet av handlingsplan i Svalövs kommun när denna påbörjas.
Samarbete kring närstående till personer med psykisk ohälsa mellan psykiatri och kommunerna.	Anhörigcentrum i Landskrona Stad, anhörigsamordnare i Svalöv samt vuxenpsykiatri, kommer även bjuda in F-ACT i samarbetet.	Har gjort upp en planering där vuxenpsykiatri skall hålla föreläsningar för närstående och anhörigsamordnare/centrum kommer hålla gruppverksamheter för närstående till personer med psykisk ohälsa.	Psykologkollega kommer ta över huvudansvar i resursimplementeringen från psykiatriens sida tillsammans med enhetschef.
Psykiatriskt perspektiv i intervjuer gjorda med bostadslösa unga vuxna av ekonomiskt bistånd.	Ekonomiskt bistånd i Landskrona och vuxenpsykiatri.	Deltagit i intervjuer gjorda av ekonomiskt bistånd	
Bättre kommunikation mellan vuxenpsykiatri och barn- ungdomspsykiatri	Vuxenpsykiatri och barn- och ungdomspsykiatri	Nya rutiner håller på att byggas upp inom Region Skåne för övergången mellan vuxen och BUP och därför har man valt att inte ingå i någon lokal resursimplementering i nuläget.	
Arbeta närmare alla FINSAM aktörer	FINSAM aktörerna, AF, Vuxenpsykiatri, Innovationsledare, Landskrona Stad och Svalövs kommun	Ingå i FINSAMS uppdragsledarträffar varje torsdag	Presenterat flera kollegor för representanter från andra verksamheter inom FINSAM.

Bilaga 2. Utifrån Uppdrag uppfattade behov och åtgärder.

Uppfattat behov	Förslag på åtgärd som FINSAM hade kunnat delta i
Kunskap om olika FINSAM-aktörer och deras uppdrag	Etablera och inledningsvis leda ett "årshjul" eller deltagande på tex. APT där uppdragsledare kan informera om sin egen verksamhet och sitt uppdrag för andra aktörer
Ökad dialog kring gruppen HBTQI+ mellan aktörerna för att kunna ta fram förslag på åtgärder för att stärka gruppen	Eventuellt kan ett specifikt mindre uppdrag tas fram i för att närmare undersöka gruppen och deras behov.
Stödja kommunerna i framtagande av handlingsplan för suicidprevention	Genom att hjälpa till med ekonomiska resurser frigöra personal med kompetens i området, från verksamheter som annars inte har detta i sitt uppdrag tex. Från regionen, till att medverka i framtagandet av handlingsplanen
Fortsatt motiveringsarbete med olika aktörer att ta del av det otroliga nätverk som FINSAM har skapat.	Stödja innovationsledarna, chefer och uppdragsledare i att allt mer använda sig av resursintegrering och att ta del av varandras kompetens.
Öka resursintegrering med vårdcentralerna i Landskrona och Svalöv	Undersöka möjligheterna att få med en representant från vårdcentralerna i FINSAM-gruppen för att kunna ta del av deras erfarenhet och kompetens.
Öka kunskap om basalt omhändertagande av psykisk och fysisk hälsa, då en del saknar kunskaper även kring de mest basala såsom kost, motion och sömn. Det är därför viktigt att de som kommer i kontakt med dessa individer antingen kan hjälpa dem med det eller hänvisa dem till någon som kan.	Kan eventuellt bli en del av "årshjulet"/APT eller göras som en digital manual? Som kan användas av såväl unga vuxna som de som jobbar med dem.
Öppen dialog kring målgruppen på såväl strategisk som operativnivå för att få fram lokal kunskap om nuläget i kommunerna och de framgångar och motgångar som påträffas.	Skapa ett regelbundet diskussionsforum med såväl chefer som representanter från "golvet" från samtliga FINSAM-aktörer med fokus på lokala upptäckter för att få överblick, samsyn och eventuellt kunna påbörja planering för åtgärder som kan göras över organisationsgränserna.